

Cvičení 246: Plyne z existence derivace f' v bodě $[0, 0]$ omezenost nebo spojitost f v jeho nějakém okolí počátku?

Cvičení 247: Dokažte toto tvrzení: je-li $f : \mathbb{R}^m \rightarrow \mathbb{R}^1$ taková, že pro všechna x platí $|f(x)| \leq \|x\|^2$, pak má f derivaci v bodě $0 = [0, \dots, 0]$. Aplikujte na funkce (zde D je Dirichletova funkce a $x = (x_1, \dots, x_m)$)

$$f(x, y) = (x^2 + y^2) / \sin \sqrt{x^2 + y^2}, \quad g(x) = \|x\|^2 D(x_1)D(x_2) \cdots D(x_m).$$

Cvičení 248: Dokažte že lze funkci

$$f(x, y) = \frac{x^2 y^2}{x^2 + y^2}$$

rozšířit na \mathbb{R}^2 tak, že má všude derivaci!

Cvičení 249: Definujte pro $\alpha > 0$ v \mathbb{R}^m funkci $f(x) = \|x\|^\alpha \sin(1/\|x\|)$ a položte $f(0) = 0$. Zkoumejte spojitost f , parciálních derivací a existenci derivace f' v \mathbb{R}^2 v závislosti na parametru α !

Cvičení 250: Zodpovězte analogické otázky jako v předcházejícím cvičení pro funkci $f(x)$, $x \in \mathbb{R}^m$, $m > 1$, definovanou vztahy $f(x) = |x_1|^k \sin(1/|x_1|)$, $f(0) = 0$!

Cvičení 251: Rozmyslete si, jak se derivuje funkce $z = z(u(x, y), v(x, y))$ podle proměnných x, y a napište příslušný vzorec!

Cvičení 252: Vypočtěte všude, kde je to možné, parciální derivace prvního a druhého řádu funkce f

$$f(x, y) = \operatorname{arctg} \frac{x}{y}.$$

Porovnejte druhé smíšené parciální derivace $\frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}$ a $\frac{\partial^2 f}{\partial y \partial x}$.

Cvičení 253: Zderivujte funkci

$$f(x, y) = xy \frac{x^2 - y^2}{x^2 + y^2} \quad \text{pro } x^2 + y^2 > 0, \quad f(0, 0) = 0,$$

a porovnejte její druhé smíšené parciální derivace v bodě $[0, 0]$ (příklad z přednášky).

Cvičení 254: Transformujte Laplaceův operátor

$$\Delta u = \frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial y^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial z^2}$$

do sférických souřadnic. Totéž proveďte pro operátor $\Delta_1 u$, kde

$$\Delta_1 u = \left(\frac{\partial u}{\partial x} \right)^2 + \left(\frac{\partial u}{\partial y} \right)^2 + \left(\frac{\partial u}{\partial z} \right)^2.$$

Cvičení 255: Je-li $r(x, y, z) = x^2 + y^2 + z^2$, zjistěte, zda funkce

$$f = \sqrt{r}, \quad g = 1/\sqrt{r}, \quad h = 1/r$$

vyhovují rovnici $\Delta u = 0$!

Cvičení 256: Ukažte, že funkce proměnné $[x, t] \in \mathbb{R}^{m+1}$, $x \in \mathbb{R}^m$, $t \in \mathbb{R}^1$,

$$f(x, t) = (\sqrt{t})^{-1} \exp\left(\frac{-|x|^2}{4t}\right) \quad \text{pro } t > 0, \quad f(x, t) = 0 \quad \text{pro } t \leq 0$$

vyhovuje mimo bod $[0, 0]$ rovnici pro vedení tepla $\Delta_x u - \frac{\partial u}{\partial t} = 0$!

Cvičení 257: *Zkuste dokázat tvrzení: Nechť $u = u(x, y)$ vyhovuje Laplaceově rovnici $\Delta u = 0$. Potom také funkce

$$u = u\left(\frac{x}{x^2 + y^2}, \frac{y}{x^2 + y^2}\right)$$

vyhovuje Laplaceově rovnici.

K dobrému zvládnutí počítání parciálních derivací a derivování složených funkcí je potřeba spočítat **větší počet** příkladů (prosím, nepodcenit!). Bylo uvedeno jen několik ukázek.

Cvičení 258: Kde nabývají minima funkce

$$f(x, y) = 2x^2 + (3y - 5)^2, \quad g(x, y) = |2x - 3y + 1|, \quad h(x, y) = (x - y^2)^2 ?$$

Cvičení 259: Určete obor hodnot (případně extrémy) funkcí

$$f(x, y) = x^4 + y^4 - (x + y)^2, \quad g(x, y) = (x^2 + y^2) \exp(-x^2 - y^2)!$$

Cvičení 260: Určete obor hodnot (případně extrémy) funkce

$$f(x, y) = \sin x + \sin y + \cos(x - y), \quad 0 \leq x \leq \pi/2, \quad 0 \leq y \leq \pi/2 !$$

Cvičení 261: Vyšetřujte extrémy funkcí

$$f(x, y) = x^2 - xy + y^2 - 2x + y, \quad g(x, y) = x^2 y^3 (6 - x - y). \\ [f_{min} = -1, \quad g_{max} = 108]$$

Cvičení 262: Najděte extrémy funkce $f(x, y) = x - 2y - 3$ na množině

$$\{[x, y]; 0 \leq x \leq 1, \quad 0 \leq y \leq 1, \quad 0 \leq x + y \leq 1\}. \quad [f_{min} = -5, \quad f_{max} = -2]$$

Cvičení 263: Najděte extrémy funkce $f(x, y) = x^2 - xy + y^2$ na „kouli“

$$\{[x, y]; |x| + |y| \leq 1\}. \quad [f_{min} = 0, \quad f_{max} = 1]$$

Cvičení 264: Najděte extrémy funkce $f(x, y, z) = x^2 + 2y^2 + 3z^2$ na kouli

$$\{[x, y, z]; x^2 + y^2 + z^2 \leq 100\}. \quad [f_{min} = 0, \quad f_{max} = 300]$$